

Erdélyi Örmény Gyökerek füzetek

"Emlékek nélkül, népeknek híre csak árnyék..." (Vörösmarty Mihály)
A Budapesti Örmény Kisebbségi Önkormányzatok Társulása havonta megjelenő kiadványa

IV. évfolyam 39. szám 2000 május

A Budapesti Örmény Kisebbségi Önkormányzatok Társulásának tagszervezetei: a **II.** kerületi, **VI.** kerületi, **IX.** kerületi és **XI.** kerületi Örmény Kisebbségi Önkormányzatok, valamint az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület

A Fővárosi Örmény Klub minden hónap 3. csütörtökén délután 17 órakor - hívtatn és hívtatlanul mindenkit szeretettel vár klubdélutánjaira a Budapest V. Semmelweis utca 1-3. 1. Emeleti zeneterembe.

*****

Május Könyörgés az örmény liturgiából

Bár ebben az évben pünkösd átkerül június hóra, mégis a nép általában, régi szokás szerint, májust nevezi pünkösd havának. A pünkösd az egyház születésnapja, ám nem csak ekkor lehet imádkozni érte, hanem mindig. S kell is imádkoznunk érte és tagjaiért, akiknek egy a hitvallásuk:

"Imádkozzunk még az Úrhoz a mi igaz és szent hitünkért! Uram, irgalmazz!"

A hit Isten ajándéka - ezért is szent - de az ajándékozás sikere azon is múlik, hogy képesek vagyunk-e elfogadni az ajándékot. Valamilyen hittel mindenkinek kell bírnia. Ősi, emberi törekvés az igazság keresése. Ebben kell előrehaladnunk keményen, ebben kell kérnünk Isten segítségét!

Dr. Sasvári László

*****

Körmenet a Szent Péter bazilikában Zarándoklat az örmény genocídium emlékére

Róma.

Az örmények emlékeznek az "elfelejtett genocídiumra".

A megrázó körmenetben háromszáz örmény hívó Gaghik Bagdasarian követ vezetésével tegnap a Kibékülés útján (Via della Conciliazione) vonult, és a Szent Kapun át lépett be a Szent Péter templomba, hogy imádkozzék.

Az ünnepi körmenetet az oszmán rezsim által 1915-ben végrehajtott tömeggyilkosság emlékére tartották. Egymillió örmény pusztult el a ksenofób erőszak és hisztéria légkörében, amelyet az Oszmán Birodalomhoz tartozó török területek szétdarabolásától való félelem váltott ki.

Valódi genocídium volt, amelyet Törökország sohasem akart beismerni, a szünet nélküli

tagadás politikáját folytatva.

A Szent Péter székesegyházból az örmény zarándokok a Szent Anna templomba vonultak, ahol Beirut örménykatolikus pátriárkája, XVIII. János Péter (Kasparian) celebrált misét. Ugyanaznap II. János Pál pápa megkapta a törökországi örmények pátriárkája, II. Meszrob közvetítésével a meghívást: látogasson el Törökországba.

A török államban az örmények alkotják a legnépesebb keresztény kisebbséget.

(A "La Republica" című olasz napilap április 25-i számában megjelent cikk fordítását Bence-Brückler Endre úrnak köszönjük, aki ezt a kanadai Ottawából számunkra megküldte.)

*****

A „DITRÓI” PUSKÁS CSALÁD

1. Ditró

A helység az északi szélesség 46°50' és a keleti hosszúság 25°30'-nál található a mai Romániában. Nevét a Piricske hegyen, a Ditró és a Tászok völgyében található ditroit nevű közetről (nefelinszient) kapta. Román neve: Ditrau. Első írásos említése az 1567-es adóösszeírás.

Ekkor említik Remetét is először, akkor ott hat telek volt bejegyezve. Régebben használatos megnevezései: Giitro (1602), Ghyttro (1614), Ditro (1619). Ditróhoz tartozik Hodas és Orotva. A magyar időkben Csík vármegye gyergyószentmiklósi járásában, ma Hargitha megyében jegyzik.

Római és görög katolikus vallásúak lakják.

1907-ben 1452 ház állt, illetve 6151 lakója volt. Budapeستől 660 km-re fekszik. Néprajzának leírásában megemlítendő Siklódi Mihály, Csiby Andor, dr. Csiky János, Mezei Tamás, Vámszer Géza, Tarisznyás Márton munkássága. A plébánia kapuját 1933-ban faragta Mezei Tamás (1887-1964). Ditró nevezetessége a (karácsonyi) "madármise" volt. Az ősi szokás Székelyszentkirályról is ismert.

2. A családi, illetve a "Puskás" név értelmezése, eredete

A puskás szó egyrészt katonai fegyvernem, illetve foglalkozás, "lövész" értelmű, másrészt jelentett puskaművest, puskagyártót is. A puskaort és az ágyút a kínaiak találták fel, innen a mongol hódítással került Európába. Puskaort nyugat Európában először 1324-ben, Metz város ostrománál használtak.

Kázmér Miklós (Régi magyar családnevek szótára) szerint 1451-ben először a puska, majd 1509-ben a Puskás név is fellelhető a magyar nyelvű, írott anyagokban, Nicolo Pwskas formában.

A "Puskások" a kezdetektől:

-1517 Pwskas (János) (Kolozsmonostor 2:334)

-1522 Demetrius Pwskas, Paulus Pwskas (Ok1Sz), Paulus Pwsskas (Szeged 28), Demetrius Pwskas (i.m.33)

-1528 Giorgio Puschcasch (MNY.26:328)

-1542 R. Petri Pwskas (Baranyai Ht. 1972.61)

-1545 Thoma Pwskas (Ok1Sz)

-1548 Thomas Pwskas (Heves m.1t.5)

-1569 (Tom(as) Pwskas (Borsodi dézsm.934)

-1571-1573 Martinus Puskas (Masina-Kusik, Urb 1:345)

-1578 R. Benedicti Pwskas (Palotai urad. 740)

-1581 Ioannes Pwskas (Tokaji urad. 740)